

ԾԱՂԻԿ ՀԱՐԱԹԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆ-
գամ կը հրատարակուի Զորեք-
շաբթի եւ Շաբաթ օրերն : —
Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դրուշ արծաթ : —
Վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց
համար 115 դրուշ . — Վեցամ-
սեայ 60 . — Երանուցման տողը
5 դրուշ :

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն
պէտք է ուղղել :

Ա. Արտոնատէր և Տնօրէն
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ
Իսկի Զապիթէյէ Ճատտէօի
Նշան էֆ. Պէրպէրեանի Տպա-
րանն :

Խմբագրութեան յանձնուած
գրութիւնք եւ չեն տրուիր :

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

ՓԱՐԱ 40

Ա Ա Պ Ա Յ Ն Ն Ե Ի Զ Ա Ղ Ա Զ Ա Վ Ա Ն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Ազգային տեսութիւն. Աղջկանց Դաստիա-
րակութիւն. Գ. պոտկեր. — Մի արդար ղի-
տողութիւն. — Մայր եկեղեցւոյ վիճակը. —
Ազգային լուրեր. — Վրիպակ — Այս ալ ե-
կաւ զլիսուս. — Սարը եարի խնդիրը. — Ասկէ
տնկէ. — Փոքր մանրավէպը — Կնային բա-
րոյական առաձեւեր. — Գիւղէ վերադարձ. —
Նուկային հայերէնը. — Տանն. — Երանուցմունք
Տիկին Բանդալօն (վիպասանութիւն)

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Դ.

Հստ մեր խոստման զոր ըրած է-
ինք նախորդով աւատիկ կը հրատա-
րակենք նաեւ երրորդ պատկեր մը
քաղեալ նոյնպէս տեղական կեանքէ :

Աստի իբր 55-30 տարի առաջ կը
բնակէր ի Կէտիկ-Փաշա միջնակարգ
ազգային մը, որ պատուաւոր դիրք ու-
նէր, բայց ապա գործը կ'աւրուի, և
այս պատճառաւ անձկութեան և սըրտ-
նեղութեան կը մատնուի :

Քիչ օրէն ամեն առաւօտ կը տես-
նէ թէ գրպանէն մէյմէկ ոսկի կ'ենէ և
այս բան կը շարունակուի իբր վեց ա-
միս :

Այս ժամանակամիջոցի մէջ մար-
դուն գործը կը շտկուի շնորհիւ յիշեալ

օրական մէկ ոսկւոյ
նէ, չկրնար այդ գ-
տու ըլլալ. վասն
և հետագօտութի-
կ'ենեն :

Մարդը սաստիկ կը տագնապի և
կ'ստիպուի իւր կինը բռնադատել
իրեն՝ յայտնելու համար, եթէ ինք այս
մասին տեղեկութիւն ունի :

Ազնիւ կինն — Նունէ — որ կը վե-
րաբերէր ծանօթ գերաստանի մը և
որ ի պահ ունեցած էր մի համեստ
գումար. իւր ամուսնոյն հետաքրքրու-
թիւնը յագեցնելու համար կը յօժարի
հուսկ ապա խոստովանիլ թէ ինք էր
որ բոլորովին աննշմարելի կեքպով ա-
մեն գիշեր նորա գրպանը մէյմէկ ոս-
կի կը դնէ եղեր, բայց իւր ամուսնոյն
գիւրացածութիւնը չվիրաւորելու հա-
մար իր ըրածը դադարեց կը պահէ ե-
ղեր :

Այրն խնջոյքի մը մէջ հրապարա-
կաւ խոստովանելով զայս բան՝ գորո-
վանօք իւր համեստ կնոջ ճակատը կը
համբուրէ ու այլ եւս իւր յարգանքը
կը կրկնապատկէ առ այն՝ որ նաեւ ի-
րեն վերականգման պատճառը եղած
է :

Ահաւասիկ տեղական կեանքէ քաղ-
եալ երեք կենդանի պատկերներ, որոց
առաջինը — Զիպա — կը ներկայէ չա-
րութեան անձնաւորութիւնը, որ իր

ինչ որ կը-
աց վերահա-
ամէն ջանք
ն ի գերեւ

տան կործանմանը պատճառ եղաւ .
իսկ երկուքը — Մարիամ և Նունէ — կը
ներկայեն առաժի կարգ անցած Հայ-
կական համեստութեան տիպար ճըշ-
մարիտ կնոջ՝ ամատիկնոջ և մօր օրի-
նակելի դերը, որով վերականգնած են
իրենց կործանման դատապարտեալ
տունն, ոյց օրհնութիւնը եղած են :

Աւասիկ կը հաստատուի ճշմար-
տութիւնն այն խօսքին՝ թէ՛ «Կին ժը-
րագլուխ պսակ է առն իւրում» :

Կրնանք ի մէջ բերել ուրիշ բազ-
մաթիւ օրինակներ տեղական կեանքէ
և թէ ի պատմութենէ վերաբերմամբ
Հայ-կնոջ դերին, որ մեծ ազդեցու-
թիւն ունի նաեւ մեր ազգային կեան-
քի վրայ, բայց այսքանը բաւական
համարելով կուգնենք յանգիլ եղբակա-
ցութեան, զգացնելու համար թէ՛ ինչ
տեսակ դաստիարակութիւն տալ պէտք
է մեր աղջկանց :

Այս հարց մեր յաջորդ Ազգային
Տեսութեան նիւթը պիտի կազմէ :

ՄԻ ԱՐԴԱՐ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ի հարկէ ոտիպեալ կուգնենք երկու
խօսք ընել :

Ծաղիկ որ այժմ առաւել քան եր-
բէք կոչուած է իւրովսնն իրական
ծառայութիւն նուիրելու առ մեր յոյժ

սիրելի Աղգն, ցաւ ի սիրտ կը տեսնենք թէ՛ կարգ մ'անձանց կողմէ 10 փարայի կարգացուելէ յետոյ՝ ետ կը տրուի լրագրածախից:

Այս բան մեզի մեծապէս ֆնասուց պատճառ է և թէ վատ միջոց մը, որ զլրագրածախս միանգամայն գողութեան կը վարժեցնէ:

Երբէք կարելի չէ մտածել թէ այս յոյժ ֆնասակար միջոց խնայողութեան պատճառաւ ի գործ դրուի:

Խնայասիրութիւնը շատ կը յարգենք և զոր կը քարոզենք հրապարակաւ, սակայն ցաւալի է որ երբ դայս յոյժ օգտակար գաղափար շերմապէս կը յանձնարարենք, դժբաղդաբար կը տեսնենք թէ այդ յարգելի գաղափար բազումք կը փորձուին ի գործ դնել ոչ թէ անպէտ կամ աւելորդ բաներու համար, այլ էական պէտքերու մասին, որպէս է լրագիրը, որ մարդուս մտաւոր և բարոյական սնունդ մատակարարելու կոչուած է:

Հայ ընթերցասէրք եթէ կուզեն տեսնել օգտակար թերթերու գոյութիւնը, պարտին ոչ թէ լքանել նոցա ֆնաս պատճառելով, այլ քաջալերել թերթին բուն գինը վճարելով:

Երբ լրագրածախին 10ը փարայ վճարելով կարդալէ յետոյ դարձեալ ետ կը դարձնեն լրագիրը, պարտին գիտնալ թէ լրագրին տիրոջ գրպանը մէկ փարա չմտնի:

Լրագրածախին 10ը փարայ իւրգըրպանը դնելու արդար իրաւունքը կ'ըստանայ յայնժամ և եթէ, երբ 40 փարայի վաճառէ, որպէս է Մաղիկի գինը:

Եթէ քիչ բան է 40 փարայի մէջէն 10 փարայ վաճառողին շահ տալ, 10ը փարայ, զոր եթէ լրագրին տէրը շահի իւրաքանչիւր թերթէ մեծապէս գոհ կը մնայ:

Նոյն բան կատարեալ անխղճութիւն է և պատճառ յետադիմութեան, որ բուն խել հանրութեան օգտին կը վնասէ:

Այդ կարգի անխիղճ անձինք արդեօք պիտի հաճէին, օրինակի համար, եթէ իրենց 300 շրջի վաճառած ձեռք մ'ղգեստին առաջարկէինք քանի մը փարայ կամ քանի մը զբուշ տալով գործածելէ յետոյ՝ դարձեալ իրենց վերադարձնել:

Անշուշտ պիտի չընդունէին, որովհետեւ մեծ ֆնաս է:

Ուրեմն, իրենք ինչո՞ւ կը ֆնասեն լրագրաց տէրերուն, որ գրական յոյժ տաժանելի աշխատութենէ զատ՝ ամեն օր ալ ահագին ծախքեր ունին միշտ կանխիկ վճարելի:

Կը յուսանք թէ մեր այս արդար դիտողութիւն միւս անգամ կրկնելու այլ եւս առիթ չտրուի մեզ, որովհետեւ փոխադարձաբար անպատուաբեր է:

ՄԱՅՐ-ԵԿԵՂԵԳԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

—

Երբ նախորդ յօդուածի դիտողութիւնք՝ որ անժխտելի իրողութիւններ են կը բացատրեն այն ողբալի վիճակ, որում դժբաղդաբար ենթարկեալ է Մայր-եկեղեցի՝ յիւր և թէ իւր վարժարանի այնքա փառաւոր անցեալովը շատ փայլուն համբաւ ունեցած է:

Յիշեալ եկեղեցւոյ և համանուն վարժարանի արդի անհանդուրժելի վիճակն եթէ մեր տեսութեանց առարկայ կ'ընենք և այսքան մեծ կարեւորութիւն կուտանք, պատճառը ինքնին բացայայտ է, որ երբէք չարամիտ մեկնութիւն չվերցնեն:

Մայր-եկեղեցին իւր պատրիարքական աթոռանիստ եկեղեցի իւր բացառիկ դիրքով և իւր համանուն վարժարանով, որ իւր բաղմահայ թաղի մը կեդրոն վարժարան իւր արդի նսեմ վիճակովը կ'արժէ որ ընդհանուր ուշադրութեան առարկայ ըլլայ և շատ լուրջ նկատողութեան առնուի, որովհետեւ այդ եկեղեցի բարւոք մատակարարութեան, օրինաւոր տնտեսութեան, բարգաւաճման, բարոյական յառաջդիմութեան պարտի օրինակ լինել իւր կըտակներով, կալուածներով, հասոյթներով և երկսեռ վարժարաններովը:

Արդարութեան պարտք մը կատարելու համար հարկ է որ խոստովանենք թէ նախորդ հրաժարեայ թաղ խորհուրդը իւր մեծագոյն աշխատութիւն նուիրած է կտակային խնդրոց կարգադրման և եկեղեցապատկան եկամտից արդիւնաւորման և այս բանի համար լուրջ ջանքեր, ձեռնարկներ և դիմումներ ըրած է առ նախորդ Աղգ:

Վարչութիւն, բայց դժբաղդաբար իւր աղաղակ միշտ ձայն բարբառոյ յանապատի մնացած է. մինչդեռ այնպէս պէտք չէր ըլլալ ըստ Սահմանադրութեան, որ մեր Աղգ Վարչութեան վրայ նուիրական պարտք դրած է հսկել աղգային կալուածոց, եկեղեցեաց և վարժարանաց բարւոք մատակարարութեան, բարոյական բարձրացման, յառաջդիմութեան և զարգացման:

Նախորդ թաղ խորհուրդը վտանգ կը նշմարէր և աղաղակ կը բառնար զայն զգացնելու:

Արդեօք կը չափազանցէ՞ր. — ո՛չ երբէք, վասն զի մատը բուն վէրքին վրայ դրած է, և կ'ըսէ՝ այս վէրք անմիջական դարմանի կարօտ է. եթէ ժամանակ անցնի, փտախտ (քանկրէնա) պիտի ըլլայ:

Զլսել այս ձայնի և թոյլ տալ որ վէրքը փտախտի դառնայ, խղճի և արդարութեան դէմ է. պարագայ մը որ ի կործանում կը տանի:

Ի՞նչ է մեր պարտքը, արդեօք չի՞նել, թէ քանդել է:

Յաջորդով պիտի նշանակենք կործանման պարագաներն, որոց վրայ լսենք Ս. Պատրիարք և թէ արդի Աղգ Պատկ. Վարչութեան խորին ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումն. խորհուրդը իւր վերջին նստին մէջ նկատողութեան առնելով Ուսումնական Ակմբի մը կազմակերպութեան խնդիրը՝ որ արդէն զգալի էր հայերէն լեզուի մշակութեան և զարգացման հսկելու և պատմական, հնախօսական և մատենագրական խաղարկութիւններ կատարելու համար, եօթը ձեռնհաս եկեղեցական ու աշխարհիկ անձերէ ընտրեց իւրեւ հիմնադիր մարմին մը, որ պաշտօն ունի ընտրել իւր անդամակիցներն և ծրագրել իւր կանոնագիրը:

Յիշեալ խորհուրդն ընտրեց նաեւ երեք անձերէ Յանձնախումբ մը, որ ընթացիկ գործերը պիտի տնօրինէ, և որոյ անգամ են Ազնուա. Տրդատ պէյ, Տատեան, Աթանաղինէ էֆ, Արապեան և Կարապետ էֆ, իւթիւնճեան:

Այսպէս դադարելով Ուսումնական խորհուրդը դատական ատենանի պաշտօն կատարելու հարկէն, այլ եւս պիտի դադարի իւր պաշտօնին վերաբաւ կենսական խնդրովը:

— Արեւելքի երէկուան թուոյն մէջ հետեւեալը կը կարդանք:

«Արժ. Տ. Սուքիաս Աւագ քահանայ յասուն Մայր եկեղեցւոյ քահանայից գասուն գիր մը մատուցանելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, խնդրած է որ Պալլքլի գերեզմանատան շուրջը որմով փակուի. արգիլելու համար այն անհաճոյ դէպքերը, որ միշտ տեղի կուսնենան նոյն գերեզմանատան մէջ:

Ն. Արժանապատուութիւն առաջարկած է սր, այս գործն ի գլուխ հանելու համար յանձնաժողով մը կազմուի Յամաթիոյ, Եէնի-գափուի, Կէտիկ-փաշայի և այլ շրջակայ թաղերու ազգայիններէ:

ՎՐԻՊԱԿ

Անցեալներն Պրուսայի վրայ հրատարակեալ գրութեան մը մէջ ըսուած էր թէ տեղւոյն Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը 40,000 ոսկւոյ կալուած ունի:

Թիշեալ Ընկերութեան Պատ. Տնօրէն ժողովը մեզ կը ծանուցանէ թէ՛ ոչ թէ՛ 40,000 այլ 4,000 ոսկւոյ կալուած ունի:

Ուստի, կը փութանք ուղղել այս սխալ, որ անշուշտ տպագրական վրիպակ մը պէտք է լինի:

ԱՅՍ ԱՆ ԵԿՍԻ ԳԼԽՈՒՄ

Սուրբ Սարգիսէն ի վեր երազ տեսած չունէի, գուցէ այդ գիշեր ալ ոչինչ տեսնէի քնոյս մէջ, եթէ նոյնի ու ծարաւ չպառկէի կտոր մը հաց գլխուս վերեւ, տեսնելու համար թէ ո՞ր գեղանի կոյսն աչացս առջեւ պիտի ելեր: Ա՛հ, ահա ելի՛ գիշեր, երթայ ու չի գայ. եթովպիոյ զարհուրելի դէմքերէ մին էր որ չեկն եկաց ինձ յանդիման, բոլորովին սեւաթոյր, կախ չըթներով, սոսկալի աչերով, զազրահոտ ու գարշելի, որոյ երկիւղէն, ի մի ուսում վեր ցատկեցի քրտնաթաթաւ, սրտաբխբախ Զգիտեմ թէ է՞ր այդ-

պէս Յ. Սարգիս ինձ դէմ յիսացաւ, մինչ ես երբէք խեթիւ նայած չեմ այն փափկանազ օրիորդին, զոր խլեց ու փախաւ իւր ձիոյն գաւակը նստեցուցած:

Ահա այդ օրէն ի վեր, չար կամ բարի, երազ տեսած չէի, մինչեւ անցեալ գիշեր. երազ մը՝ որ բաւական տարօրինակ երեւոյթներով ինձ ներկայացաւ:

Վերէն ի վար սեւ հագուած հըրեշտակ մը, ձեռքը խաչ մը բռնած, որ մերթ Ագամեանի սրոյն կը փոխուէր Օթէլլոյի դերին մէջ, այնքան փայլուն օր ահ ու սարսափ կազդէ տեսնողին:

Սրո՛ւ հետ պատիւ օւնիմ տեսնուելու, հարցուցի անծանօթ այցելւին. — Ալիս, պատասխանեց, հրեշտակն Աստուծոյ, հեգնոտ ժպիտով մը, ապա լուրջ դէմք մը առնելով, եկած եմ, յարեց, քեզ յանձնուած աւանդն առնուլ. — Հասկցայ, ըսի, բայց սոսկացի, ես որ մահէն չէի վախեր, ի՞նչ օգուտ, առաւ հոգիս ու թռաւ, անցնելով իսկոյն անհամար աստղերու քովէ, որոց վրայ տակաւին մեր աշխարհի գիտուններ շատ ահաս կարծիքներ ունին: Վերջապէս հասանք սենեակ մը, որոյ պատերն չինուած էին ոչ քարէ, ոչ կիրէ, այլ ինձ ամենեւին անծանօթ նիւթերէ: Ենդ թողուց զիս առանձին ու ինքն. հետացաւ մէկ ակնթարթի մէջ: Ի՞նչ անիմանալի վայր, ի՞նչ անճառելի կացութիւն, թէպէտ ամեն գործարաններէս անշատուած, սակայն և այնպէս կը լսէի, կը տեսնէի զիմ աշխարհ իբր էյֆէլեան աշտարակի երկրորդ յարկէն: Միշտ լոյս էր, գիշեր չտեսայ, որով կարողացայ գիտել մարմնոյս յուզարկաւորութեան հանդէսն և նախագահել բարձրէն: Հազարէ աւելի բարձրութիւն կար, արտում տխուր կը տանէին զիս եկեղեցի, շատ մը քահանայիւք ու վարդապետք: Յաւարտ հանդիպին, քերթող Սրբազանն իւր հոգեխօս ու իմաստահոս դամբանականաւն շատ արտասուքներ կորզեց աչերէ. ես ալ լացի, զի ինքզինքս այդչափ արժանեաց տէր չէի կարծեր բնաւ, թախծեալ էր ամեն ոք. ահա այդ յափշտակման մէջ զիս ուրիշ մութ տեղ մը գտայ ուր հիւանդի մը սենեկին նման աղօտ լոյս մը կը վառէր: Վայր-

կեան մը խելքս գլուխս բերելէ վերջ՝ թէպէտ գլուխ չունէի, բայց ադորմօտ բան մը ունենալ կը կարծէի, տեսայ որ հեծկտանք մը կը լսուէր, զգածուեցայ, իսկ լալու ձայնն հետըհհետէ աւելցաւ, և փորձեցի խօսիլ՝ յաջողեցայ. սակայն ի՞նչ ձայն, չեմ կրնար բացատրել, հարցուցի, — Սենեկակից, ինչո՞ւ կուլաս, ի լուր ձայնիս, ողբացողը քիչ մը լուռ մնալէ վերջ, մատաղ աքլորի մը ճիչովն պատասխանեց. — Ո՛վ ես դու, եթէ ձեռք մը ունենայի, բերնիս դէմ պիտի բռնէի խընտուած արգիլելու համար, վասն զի այդպէս մարդու ձայն լսած չունէի երբէք, բայց խղճալով դարձեալ պատասխան տուի. — Ո՛վ եմ ես, իմ ո՛վ ըլլալս հոս ես ալ չեմ գիտեր, բայց վարի աշխարհին վրայ շատ անմեղ մէկն էի, Արհամ անուամբ, իսկ դու ո՛վ ես. — Ա՛հ, չի ճանչցար զիս, Թափառիկ եմ ես երբեմն քիչ մը բարեկամդ. — Դո՛ւ ես Թափառիկ, խեղճ տղայ: Լալով պատմեց ինձ իւր մահուան պարագայներն, զի երբէք անկողնոյ չէր ծառայած, այլ . . . խանին մէջ ներքին ինչ ինչ պատճառներով կաթուածահար եղած էր: Քիչ վերջ խօսքերնիս ընդմիջեց. Ալիս իւր ներկայութեամբ որ լուսեղէն թեւերով մէկ մէկ տոմսակ աալով մեզ իւր ետեւէն բարձունքէ բարձունք ուռառնեցանք, կայարան մը հասանք, ուր բազմաթիւ անձինք կ'ըսպասէին: Բարեկամներ գտայ, օղեղէն ձեռքերնին սեղմեցի և որոց դատաստանին ներկայ գտնուելու բաղձն ունեցայ, զի անոնք թուով ինձմէ առաջ էին, միտքս եկաւ բխիչներու տունը տոմսակով սպասող հիւանդներն:

Հրեշտակներու դաս մը, մոխրագոյն, անփայլ ու աննիւթ հանդերձներու մէջ պարարեալ, ոյց գլխաւորն տուած մը ձեռաց ու աչաց տակ, հետզհետէ կը կոչէր մեր երկրի արարածներն հարցափորձի ու բարապաններով կառաքէր աստ անդ: Հոն երեք ճանապարհ կար, Արքայութիւնն սր շատ նեղ էր՝ Քաւարանի, քիչ մը լայն, և Դժոխոց, ուրկէ տառներով ու անփայլ քովէ քով կանցնէր:

ԱՐՀԱՄ

(Գլուխ Երկրորդ)

ՍԱՐԸԵԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՕՐԹԱՉԷՄԷ ԶԲՕԾԱՎԱՅՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏԸ

ԵՒ
ԵՖԵՍՍՈՎԱԼԼԷԻ ԴՊՐՈՑԸ

(Վերջընկեր թուէն)

Ի հաստատութիւն այսմ, մէջ բերենք նաեւ հետեւեալ պարագան, որով խնդիրը բոլորովին կը լուսաբանուի,

Մնացեալ տարի ուղեցինք Օրթաչէ՝ մէի և թատրոնի արդիւնքով յոյն մը դպրոցին գետինը՝ կանգունը 20 շրջի քնել և երբ պիտի կատարուէր գործողութիւնը, տէրը թելադրութեամբ կրկին գին պահանջեց, որում յետ խորհրդակցութեան՝ համակերպեցանք, սակայն տէրը—նոյնպէս թելադրեալ— եռապատկեց ու քառապատկեց, մենք դարձեալ համակերպեցանք. սակայն թելադրիչը ամեն ջանք և ազդեցութիւն ի գործ դրին արդիւնքում համար գնման գործը, որպէս զի շինութեան միջոցին չստիպուին մի քանի ոսկի նւապատ տալ:

Ուրիշ պարագայ մ'ալ, որ նոյնպէս ոչ նուազ ուշադրաւ է:

Օրթաչէ՝ մէի արդիւնքը դպրոցի յատկացեալ ըլլալն յայտնի ըլլալով նաև օտարազգեաց՝ բաց Հայոց՝ մեր Թուրք հայրենակիցներէ նշանաւոր անձինք կը յաճախէին անդ ի քաջալերութիւն, բայց գործին արդեւք ըլլողներ անդրդուելի կերպով կը շարունակէին իւրեանց աւերակներէ շահատակութիւններ՝ յարուցանելով ամեն կերպ արդեւք և գոնաւորութիւն, զորօրինակ արդիւնաւորութեան հակառակ միջոցներ ի գործ դնելէ զատ՝ մին իբր փոխ և և ուրիշ անգամ մ'ալ 15 ոսկի կ'առնէ և թատրոնի տոմսերէ ալ 17-19 ոսկի գանձելով ծախք կընէ գետին գնելու յատկացեալ գումարէ:

Մի ուրիշ ապացոյց եւս մէջ բերենք.

Դպրոցին վիճակը շատ նսեմ և կարեկցութեան արժանի գոյով՝ փափագ կը տածուի բարեկարգել զայն և արդիւնաւոր կացութեան վերածել և Մեծ Աղէքսանդր Փանոսեան, կարապետ Պարոնեան էֆէնտիներն և այլ կարող մի քանի անձինք ազգասիրա-

բար յանձն կ'առնուն ձրիապէս դատախօսել, բայց զարմանալի է որ դպրոցին հոգաբարձու էֆէնտիները կը հակառակին այսմ և, հետեւաբար, դպրոցը կը յարատեւէ իւր ողորմելի վիճակին մէջ:

Ընթերցողաց կը թողունք դատել զայս կարեւոր պարագայ, որ ինքնին շատ պերճախօս է:

Հակառակողք այդ անգամ վիճակահանութեան մը կարեւորութիւնն զգալով՝ կը կազմակերպեն և տոմսակներէ, ինչպէս այլոց, նաեւ մեզ ալ կը զրկեն, զորս սիրայօժար կընդունինք, բայց ցաւ ի սիրտ կը տեսնենք թէ մեր բարեկամներէն միոյն եւս տոմսակ զըրկուելով նամակին մէջ զմեզ ցոյց տուեր են իբր արգելք դպրոցին բարեկարգութեան և յառաջագիւծութեանը, և թէ՛ իբր թէ Օրթաչէ՝ մէի զբօսավայրը մեր շահուն և օգտին համար վարձեր ենք եղեր:—Ինչ անհեթեթ սուտ և սրպիսի անխիղճ զրպարտութիւն:

Յիշեալ զբօսավայրը իրենց (այսինքն մեր) շահուն համար վարձած են ըսելին կը նմանի արեւու լոյսին դոյութիւնն ուրանալու:

Եթէ շահ գոյանայ. տարեգլխուն դպրոցին, իսկ եթէ ֆլաւս տեղի ունենայ, մեր անձնականին պատկանիլը յայտնի և հաստատեալ ըլլալով՝ փոխանակ գոհունակութեան, մեզի դէմ անխիղճ զրպարտութիւն միթէ յերկրելու էին, բայց հոգ չէ, թո՛ղ այս ըլլայ մեր վարձքը, ինչպէս որ նախատինք և վատ զրպարտութիւն եղած են միշտ մենէ շատ բարձր և իւրեանց անվիճելի բարերարութեամբքը նշանաւոր հանգիսացող բարերարաց ալ փառքն ու վարձքը:

(Գալ անգամ)

Մարդ մը որ իւր պաշտօնը կորուսած էր, բազմութեան առջեւ ըսաւ թէ՛ իր գործէն ճամբուիլը դո՛նէ 500 մարդոց սուղի պիտի նստի:

Այս խօսքը ոստիկանութեան նա-

խարարին ականջն հասնելով՝ հարցաքննութեան ենթարկել տուաւ զայն, որ պատասխանեց.

—Ես բնաւ մէկու մը չսպառնացայ. այլ կուզէի ըսել թէ՛ բժշկութիւն պիտի սորվիս:

* * *

Դպրոցի մը տեսուչը աշակերտի մը անվայել ընթացիցը նկատմամբ կը խօսէր. ո՞ր պատասխանեց.

—Մի՛ հաւատաք, Պ. Տեսուչ, ես ալ ձեր մասին շատ բան լսեցի, բայց չհաւատացի:

* * *

Պարտքի համար բանտարկեալ մը լուր զրկեց իւր պարտապահանջին թէ կուզէ գոհացուցիչ կարգադրութիւն մ'ընել:

Այս վերջինը փութաց առ այն՝ որ ըսաւ.

—Պարո՛ն, մտածեցի այն կենաց վրայ, զոր այս բանտին մէջ կը վարեմ, և որ ինձ շատ սրտնեղութիւն կը պատճառէ. կը ցախիմ նաեւ որ ձեզի ամսական 30 ֆրանքի ծախուց պատճառ եղած եմ, որ ստուգիւ իմ արժանապատուութեանս կը դպչի ձեզի բեռ ըլլալուս համար. ուստի կ'առաջարկեմ որ նախ զիս բանտէն հանէք:

—Է՛, վերջը:

—Վերջը, ամսական 30 ֆրանքի տեղ՝ զոր դուք կը զրկէք բանտի տեսչին, ինձ 15 ֆրանք տուէք:

—Բայց ի՞նչ օգուտ պիտի ունենամ ատկէ:

—Ո՞ր օգուտը թէ՛ ձեզ ունեցած պարտքէս ամսէ ամիս 15 ֆրանք պիտի ղեղչուի. որով ես պարտքէս և դուք ալ ձեր առնելիքէն պիտի ազատիք:

* * *

Զա՛թ, չա՛թ.

—Քա, դուռը կը զարնուի կոր, գնա՛ բաց, նայէ՛ ո՛վ է եկողը:

—Ի՛նչ է ատիկա, միւսիւ:

—Հեռագիր մըն է. Արթին աղան վե՛րն է:

—Այո՛:

—Վա՛ր թո՛ղ գայ:

Արթին աղա. չուտով վար վազէ. քեզի հեռագիր եկաւ:

—Տո՛ւր տեսնեմ, (կ'առնէ և մեկուսի կարդալէ վերջ) վա՛խ, եղբայրս մեռեր է և ժառանգութեան համար կը

կանչեն զիս որ երթամ տէր ըլլամ:

—Ուրեմն երթամ շուտով չանթաղ պատրաստեմ, բնաւ մի կենար ելիր գնա՛:

Արթին աղան աճապարանօք ճամբայ կելնէ և քանի մը օր վերջը քաղաք հասնելով՝ երբ իւր եղբօր մարմինը կը տեսնէ, կըսէ.

—Աս ի՞նչ է, չորս օր կըլլայ եղբօրս մեռնիլը և դեռ մարմինը չէ՛ք թաղեր:

Միւսիւ, ձեր եղբայրը ստակ չունի որ թաղուի:

ՓՈՒՐ ՄԱՆՐԱՎԷՊԲ

Գրաստանացի մը շատ կը պարծէր իր քաջութեանն և աներկիւղութեանը համար, բայց անգամ մը որ վտանգի բռնուեցաւ, սկսաւ սաստիկ ոյժով վազել:

—Է՛, ի՛նչ կընէք, պարոն, գոչեց մէկն իր ետեւէն, որ յաճախ լսած էր իր պարծենկոտութիւնը, միթէ ա՛յդ է ձեր քաջութիւնը:

—Ձե՛ս տեսներ, ահա ոտքերուս վրայ է, պատասխանեց:

* *

Աթենացի ճարտարախօս մը իր մէկ բարեկամին համար ջատագովութեան ճառ մը գրեց, զոր դատարանին մէջ պիտի կարդար, բայց նախ իր բարեկամին տուաւ որ կարդալ և իւր կարծիքն յայտնէ:

Ըսէք տեսներ, ի՛նչպէս է:

—Առաջին անգամ որ կարդացի, շատ աղէկ երեւցաւ, երկրորդին՝ աղէկ չգտայ, իսկ երրորդին՝ շատ գէշ տպաւորութիւն ըրաւ:

—Ուրեմն, գործս յաջող է. ինչու որ դատարանին առջեւ միայն մէկ անգամ պիտի կարդամ, ըսաւ:

ԿՆՁՅԻՆ ԲԱՐՈՅՈՒՄՆ ԵՎ ԱՌԱՄՆԵՐ

Մ'ըներ բան անօրէն, կը կտնաա երնաւորէն:

Սիրտ ծակողին սիրտը կը ծակծղկուի:

Ի՛նչ կ'ընես ըրէ, խժտանքը ծառքէ մի՛ թողուր:

Անուշ լեզուն օձը ծակէն կը հանէ:

Ինկած մարդուն թէքմէ զարնողը ինք ալ անանկ թէքմէյի մը կուգայ օր, վուրկէ գալը ի՛նչ ըլլալը չի կիտնար:

Մենք կեր, մենք մի՛ խօրաթեր, Աստուած ուշ կը հանէ ամա, աղւոր կը հանէ:

Հոգի վառողին հոգին ալ կը վառուի:

Փորդ չկտացած տեղը անօրութութիւնդ պէլի մ'ըներ:

ԳԻՒԼԵ ՎԵՐԴԱՐՁ

(Վերջնիւն Թուի)

—Ի՛նչ բնեմ, այողուր ախճիկս հիւանտութեանէ տահա նոր էլած է, էս ալ մինակ ծառք էմ, տառցունել կուղէ:

—Որովաք այլպ օլմասըն ամա, աս էկողները ո՞վ են:

—Հիշ մէկ պաներնիս չեն, ծեղի պէս ճաշվոր են:

—Կենալու էկէր էն աճապա:

—Իրաւ օր էս ալ չիլամ, ամա էյէր առ միտիլն էկէր էն նէ քէմ սայղըսըղութիւն չէ:

—Գեղ տեղերուն առէթը իշտէ առ է, ի՛նչ պիտի ընես, ֆայտալունի:

—Փայտա չունի ամա, զարար բէք շատ ունի. վախտի հալը պէլի է՝ մեր աղան օր ըսես չենէնները չիպացուիր կոր. վրան այխըրի թիթիղութիւն մը կայ. հետը լախըրտը չըլլար կոր. չօճօխն մէկ հիւանտութիւնը մեղի մալը ըռապ պակաս էղաւ. էյէր իրինկունը դայ տէ տեսնայ նէ կայ եա կրակ պիտի կտրի:

—Իա դուն հիշ հոգդ մըներ, մենք եամէվլան կառնենք:

—Դուք պիտի կենա՞ք:

—Հապա՛, հիշ խասավէթ մըներ: (Տանտիկինը անհասկնալի կերպիւ՝ էկաւ տէ էջը ճուրէն անցուր) Իրաւ օր դուք կիտէք ամա, պէհիւղեր կըլլաք, չիւնքի հէմ տեղերնիս նեղ է, հէմ ալ ինտոր քիմ ըսի՝ մեր աղային ալ սիրտը շատ նեղ է:

—Մեղա՛յ վալ մեխկիսօ գայէր մենք միսաֆիր էնք քիմ տունին լանը նեղը նայինք, մեղի կէօրէ հալա խօշ մենք սնտեղ քանի մը շաքաթ պիտի կենանք, ինտոր ըլլայ նէ կ'ըլլայ. մեղի համար հիշ սիրտ մի՛ հատծունեք:

—(Ինքնիրեն՝ օխ պապամ, ինծի միւթտէ կուտայ կոր) Ինծի զարարիկ չունի ամա, աս շաքթու կեսուրս իլէն

տալուըտիքս ալ պիտի գան էղեր:

—Թո՛ղ հրամանն. իշտէ հազըմենք ալ հոս էնք, ծառք ծառքի կուտանք աղւոր աղւոր կը տնենք կը վերցընենք կը պտտինք, սիրտերնիս կը պացուի. տօղրուտու անոնք ալ բէք խաթուն խաթունճուխ թախըմ էն. ամա Աստուած տայ քի սվոնք էրթային:

—(Հասկցայ ցած ձայնով՝ ձեր աներեսութիւնը), հայտէ սեղանը պատրաստեմ տէ էրկու պատառ բան ուտենք:

—Աղէկ կըլլայ, զաթը մեր ալ փորը անութի է՝ ուտենք տէ մէյտեղ Զիֆթ սուլին էրթանք քիչ մը:

—Իրաւ որ սնկէ հունա էրթալու վախիթ չունիմ, կացողը էրթայ բարով: (Շարունակելի)

ՇՈՒԿԱՅԻՆ ՀԱՅԵՐԷՆԸ

—Բարեւ ուստա Արթին:

—Ասծու բարին արեւ, պուլուրուն, Համբիկ, սեւ ճուր մը ապսպրէ:

—Նասըլսընըդ պագալըմ, քէֆերնիտ աղէ՛կ է:

—Փառք տիրոջը, չօք շիւքը, տօսթլար էյի պիզ տէ էյի:

—Պան մը լսեցի՛ր մեր ուստա Վարդանին վրայօք:

—Ձէ՛, նէ՛ վար քի, ի՛նչ էղեր է քի:

—Նէ՛ օլաճաք. անցած օր մարգըրիտ ծախող հրեային 12 կարմիրի մարքիզ մատնի մը ծախսեր է 3 օրուան համար քովի վրայ (վերէսիլէ):

—Ալլահ վերսին, նէ՛ եաբայըմ. ես ալ կիտցայ քի մեծ պան մըն է եղեր:

—Տիյնէսէնէ, քօյուսը կէրիտէ տիր:

—Ամա եաբտըն հա, ետքը:

—Ետքը. իրեք օրէն դացեր փաւրաները ուղելու նէ հրեային իրաւ օր չիլտեմ քաչ սէնէլիք պիր պօրճ կէօստէրմիշ վարդանա:

—Գիմին իմիշ պու պօրճ:

—Սէօզտէ վարդանը պունտան էվվէլ հրեայէն առուտուր կընէ եղեր, նասըլսա տլթը լիրասը սաբլանմիշ էղեր է:

—Գալսըն ի՛նչ կըլլայ առկէ:

—Պան մը չըլլար ամա, հրեան շիմտի ալթը կարմիրի սաղաթմագ իստէյօր և կարծեմ պիտի կընայ սա:

դալթմիշ ընել :

— Նէ՞ կիպի ծօ, ինտո՞ր կրնայ ընել :

— Աճէ՞մի կիպի լափ էտէյօրսուն՝ պունուն ինտորը կա՞յ մի վեց օսկի պարտքս է տէյի Վարդան պիր տէ սէ-նէտ վերմիշ հրեային :

— Էօյլէ իսէ, կեցիր . . . էյ ա-նանկ է նէ լմնցածըն տըր պու իշ : Մատնին քանի՞ կարմիրի տուեր է :

— Տէտիք ա իշտէ, 12 կարմիրի :

— Բոլի՞ վրայ :

— Բոլի վրայ եա . . .

— Կուտերը առե՞ր՝ է մանկիզէրէ գալուշմը՞ն մը :

— Չէ, նէրտէ ալաճագ :

— Հիսապճա հիմա . . . քա՞շ լի-րա պօրճու վար տէտին :

— Ալթը, վեց օսկի :

— Մատնին 12 կարմիր է սաթմըշ, հիսապճա հիմա հրեան ալթը կարմիր տահա վէրէճէք. անանկ չէ՞ :

— Էօյլէ՛ եա :

— Տուն վուր տուար Վարդանը, սէմթտէ՞ մը կէօրտուն :

— Էրէկ չէ առջի օրը օտան էկաւ, ծօ՛ կերթայ կոր կանչե՞մ :

— Կանչէ՛ :

— Ուստա Վարդան, կէլ պագա-լլմ, ո՛ւր պէ ասանկ աճէլէ աճէլէ :

— Պրագ ճանընը սէվէրսէն, վոր-ճանքի մը հանդիպեցանք օր :

— Խալըր օլա . ի՞նչ կայ քի :

— Պան մը չէ էղածը, պիզիմ ալթը լիրա գայնայօր :

— Հրեային գործէն, եիւզիւ՞ք քէյ-ֆիլէթէն մի :

— Հէ՛ եա, ուղղաշմալը. չարէ եօգ :

— Ինչ պիտի ընես այ օղուլ, քանի որ պարտքս է տէյի եանընտա թուղ-թըն վար, քանի որ քովի վրայ եիւ-զիւյի վերմիշին . . . կէնէ պունունլա պէրապէր, չատ աղէկ մարդ քի ասիւր-տար վախթ ալ պէքլէյէր է :

— Պէքլէմէյիպ տէ ի՞նչ պիտի կըր-նար ընել :

— Թօհաֆ սէօյլէրսին պէ. իշտէ ըրաւ ընելիքը :

— Եափտը եա, ըրաւ եա, ծօ՛ պա-րէմ աղբար, քեարը տեղը պան մըն ալ ըլլար ծախած . . . 10 կարմիրի ապ-րանք էր էղէր ինծի, բէք տառտալը-տըմ փարա պէտք էր, հանեցի 12 կարմիրի տուի. քի՞մ պիլիր իտի :

— Հրեային պարտք ունենալը չի-

տէի՛ր :

— Կիտէի աժա, ապրանքին համար պէնիմ տէյիլ ուստա Թօրոսըն մալի տիր ըսի. շիմտի պէնի իսթէմիշ, կիտէիմ պագալլմ նէ՞ սէօյլէյէճէք :

— Սէօյլէյէճէյի շու քի . . . քա-նի՞ օսկի պարտք ունիս էղեր :

— Վեց օսկի :

— Սէնէտ տէ վերմիշին, մատնին ալ քօ՞ղն է :

— Էյ հա :

— Ան վեց օսկի պարտքդ չէնքով շնորհքով ալը քօյաճագ, մնացածը չը-գարըպ վէրէճէք :

— Սալը կիւնի վերսին հէմէն, ին-չի՞ս եարար օլուր :

Գ. ֆ.

ՏԱՆԿ

Այս հիւանդութիւնն տական, օր-ուան նորաճեւութեան կարգն անցաւ. տուն, խանութ, սրճարան, ուր որ եր-թաս, անհրաժեշտ ծանկէ գանգատո-ղի մը կը հանդպիս Թէպէտ և բժիշկ-ները միահամուռ այս հիւանդութեան համար անցողակի ջերմ մըն է կըսեն, սակայն կատարելապէս համոզուած եմք որ այս հիւանդութեան նկատմամբ ալ ինչպէս միշտ, կը սխալին մեր տօք-թէօրները: Իբր ապացոյց, առանց ջեր-մի նշան մը ունենալու, ծանկէ բըռ-նուած հիւանդներ կրնանք ցոյց տալ. օրինակի համար, Ափրոդիտեան ախտէ վարակեալ երիտասարդներ տեսանք, որոնք կը պնդէին թէ ծանկէ բռնուած են, տեսանք նաեւ իննուսուն հինգ տարեկան խաթուն մը, որ կը գանգա-տէր թէ — Աշկս չը զօրէր կոր օրթտի վախճամ տանկ եղայ — կերելի որ մար-դոցմէ աւելի հագուստները ծանկի ազդեցութեան ենթակայ են. ամեն օր կը տեսնենք հագուստներու բազմա-թիւ գրգռանք, որոնց մէջ կը գըտ-նուին նաեւ իմ գրգռանքս, որ այս միջոցիս ծանր կերպիւ տանկէ վա-րակեալ կը տառապին, որմէ բացորոշ կըստուգուի թէ այս հիւանդութիւնը ցուրտէ յառաջ կուգայ, որովհետեւ տանկէ բռնուող գրգռանքներն բոլորն ալ ծակ ըլլալով ցուրտ առած են. վեր-ջապէս այս հիւանդութիւնը զարմա-

նալի հանգամանք մ'ալ ունի. անհու-նապէս երկայնամիտ ըլլալ կը թուի, իրեն վերագրուած բոլոր զրպարտու-թեանց հեղութեամբ կը համակերպի. օրինակի համար. երիտասարդ մը եր-կու տարիէ ի վեր 150 օսկի առնելով աղջկան մը նշանուած էր և հարսնիքը օր օրի կը յետաձգէր. այս անգամ վերջնապէս հարսնիքը անցեալ կիրակի կատարել խօսք տուած էր. չարաթ ի-րիկուն աղջկան կողմին իմաց տրուե-ցաւ թէ փեսան տանկէ բռնուելով ըս-տիպուած է հարսնիքը յետաձգել. մե-ծապատիւ տանկը իրեն վերագրեալ այս զրպարտութիւնը հերքելու համար բերանն անգամ չը բացաւ. Անցեալ օր մսավաճառ մը խանութին առջեւէն անցնող պարոնի մը կըսէր :

— Պագսանա հաճի աղա շու պի-զիմ հիսապը թէմիզէսէն, օրթաղըմ-տան այրըլըբօրում հիսապ կէօրէճէյիզ :

— Պէ գարտաշ չիմտի վագթըմը եա, պէն ճանըմլա օղրաշըբօրում պագսա-նա. հալիմ տէրմանըմ գալմատը :

— Կէշմիշ օլա նէ օլտուն :

— Տանկ օլտում գարտաշ, վայ պու-նէ պէրպատ իլլէթիմիշ, պաշըմ աղըրը, սանըրսըն քի սընըրլարըմ քէսիլիր, ի-քի ատըմ եօլ եիւրիւեմէմ տիզէրիմ թուլթմաղ :

— Աղնատըմ հաճի աղա. տանկըն զօրունտան պու կիւնիէրտէ էլլէրին բա-րա թուլթմաղ օլմալը :

Թուլթմայօր ուստա թուլթմաթօր, հաստալըքտան աղնտեանա նէ տէյիմ ըսելով իւր ճամբան շարունակեց. մեր արժանի ծանկը այն զրպարտութեան ալ հանդուրժելով լուռ կեցաւ :

Այս ամենէն աւելի, հետեւեալ ի-րողութիւնը զմեզ բոլորս՝ զարմա-նօք համակեց :

Օղեսէր փերեզակին մէկը անցեալ իրիկուն շուկայէն վերադառնալով Սա-մաթիա դինետուն մը մտաւ. անդ նըս-տող յաճախորդներէն մին դայն տես-նելով գօչեց :

— Վայ խօշ կէլտին տիւբեանտաշ. պէնտէ ֆէլէկտէն պիր արգատաշ ա-րաթօրըտըմ. գարտաշ ահպապսըզ ի-չիլմէյօր փիրսիզ :

— Հօշ պուլտուք ամա, աքշամ բէք զիյատէ գաշըրմըշտըք, նաֆիլէ պիզիմքի իլէ խըր էթմիշիզ. պու սա-պահ տիլինտէն գուրթուլունճաեա

գատար պէն պիլիրիմ նէ չէքտիմ :

— Պէն օնուն եօլունը պուլտուլմ, ագչամ պէնտէ կըտաւը աչըրտըմ էվէ կիթտիմ իսէ պիլիմքի-գա առ ինչ հալէ-տէրտէմէզ. գա կնիկ տանկ եղայ եաթախըս հազըր է նէ պառկիմ տէտիմ, պուլուն իշիթիւր իշիթմէզ տէր հալ պէնի եաթաղա եաթըրտը իւստիւմիւ էօրթտիւ, պօրաւը սափուշտըրտըմ :

— Պուլուն էյի տիւշիւնմիւշտին, պուլ ագչամ պէնտէ էօյլէ եաբայլմ պաչկա չարէ եօք, պաքսանա օղլում չու պէնիմ շիշէյի կէթիւր պաղալըմ :

— Ալէստա՛ էլմասըմ նէ՛մէզէ իստէրսին :

— Նէ մէզէ վար :

— Փասուլեա բիյազը, ճիյէր քէպապը. սըճագսըճաք բալամուտ թափասը :

— Գարտաշ արթըք պըքտըմ բալամուտ թափասընտան, պիրազ ֆասուլեա փիազը կէթիւր պէ ախպար պու Տանկ տէտիւրէրի նէ օլունը :

— Նէ պիլէյիմ ախպար քիմի սըթմա տըր տէյօր քիմի հիւմմա տըր տէյօր. օն պէշ կիւն էվէլ պիլիմքի օլմաղտը. ինչ ունիս տէտիմ իսէ—կըռնըկսիվար պաղպաղ պուզերսւ պէս պան մը կիշնա տէտի, կըլօսս իմա չէ տէտի. օքլըս ծառքս պուզ կը կըտըրի տէտի ամա, պէն էհէմիյէթ վէրմէտիմ չիւնքի Տանկ օրթաեա չըքմատանտա պու հաստալըք իւզէրինտէ վարըտը :

— Օղորմածըմն ինտյէթի իլէ ինչալլահ պիր չէյ գալմազ կէչէր, էյլիյէ տիւքեանտաշ, բագըմըզը իշիպ զէֆքիւմիզէ պաղալըմ :

— Հայ, հայ. հէփիմիզտէ պիր կիւն էօլէճէյիզ շիմտիլիք քէյֆիմիզէ պաղալըմ էյլիյէ :

Մեր արժանի փերեզակը իւր բարեկամին հետ արբելով, վերջին աստիճան գինովցած. գիշերուան ժամն երկուքին, երկու կողմին տատանելով ելաւ տուն գնաց. կինը իւր ամուսինը այս վիճակին մէջ տեսնելով գոչեց,

— Վույ ծունեքը կլխուս, հեռուներ ըլլայ գա առ ինչ հալ ես ինկեր :

— Ձեռ ըսեր կնիկ Տանկ եղայ :

— Սըվօր նայեցէք քեօր կինով եղեր, վրան հալիկ չէ միացեր, ելերէքի Տանկ եղայ, վայ կլխուտ ֆըչի կը հօտիս կօր :

— Շունապաք, շիմտի գալգըպ էօլ-

մէլի քի հաստա օլտուղըմա ինանսըն քեզի կըսեմ կօր քի տանկ եղայ տանկ :

— Ալլըման . . գաքեզի եուլուրճալը պիլէ չը զարներ. սուտըք կը կըլլեմ տէյի կիտես :

— Գարը գարը թիւքեանտաշըմն գարըսը, նայէ անալ երեկ գիշեր տուն գացեր կնկանը տանկ եղայ ըսերէ նէ չափուճախ եաթալը հազըրցուցեր, պառկեցուցեր, վրան կոցեր է :

— Հոգսէ հատեր օր եաթալըք պիտի հազըրցունեմ տէ պառկուցունեմ. գնայ ուրճըթկեցիւր նէ հոն պառկէ. ասամեն գիշեր արթըխ իւհըրըչեմ կրնար քաշել, եէյտիր ալլահ իսմեղուննս պիտի :

— Էյ ճանըմ կէնէ մի պաշլայէր, իշտէ բանմըներ եղաւ ցորեկին տանկ եղայ, ըսին քի տիւզըրախին բէք ֆայտա կնէ, եսալ մէկ քանի հատ էվէլ խմեցի :

— Ձըհանիս չըկատարիս խմելու հասկցար. պաշլա բան չիմըսեր :

— Աման ոտկըք պազնեմ, մըսեր տէսա կուլը լմնայ :

Ահա այսպէս մեր արժանի փերեզակին յօրինած Տանկին՝ պարզապէս գինովութիւն ըլլալն երեւան ելաւ :

Իսկ այժմ բօթիկները, տանկին ծագման և նորա ծաւալման պատճառները որոնելու համար, անընդհատ կը խորհրդակցին. յուռանք որ քիչ օրէն սոյն տարօրինակ հօրանդութիւնը բոլորովին անհետանալով, այժմու տանկէ բռնուողներուն Առջեւ ըսել միայն կը մնայ :

Յ. Մ. Հ.

ԻԼԱՆԱԹ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՊԻՐԱՄԱՆԵ ՎԵ ԳԱԶԻՆՕ

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ

ԼԵՒԵՒԴԻՆԻ ՕԲԵԼԵ ԺԱՐԱՆԻՍ Ն. 151

Մէզքիւր գաղինօնն միւսթէճիրի Պապիկեան Գրիգոր էֆէնտի հոկտեմբերին 13/հնճի ճուլմա կիւնիւնտէն իթիպարէն հէր ճուլմա վէ ճուլմա էրթէսի վէ բազար կիւնիւրի ալաթուրգա սաաթ ծտէն կիճէ եարըսընա գատար մէզքիւր գաղինօտա միւքէմմէլ պիր թագըմ ալաթուրգա չալկընըն իճրայի թէրէնիւմաթ իտէճէկինի, վէ

հէր նէվի մէսքիւրաթ վէ մէշուպաթ վէ մէզէլէր մէվճուտ օլտուղընը, վէ ֆիյաթլար էհվէն օլարագ մախսուսի լիւթալար իւզէրինտէ մուհարրէր իտուկինի ումում էհալիյէ իլան իտէր :

Քէզալիք էֆէնտի մուլաիլէյճ եալընըզ չալկը կիւնիւրի տէյիլ, չալկը օլմատըզը կիւնիւր տախի ումում էհալիին վէ պիլիսասա Պէյօղլու էրմէնիլէրինին պէրաի թէշվիգ քէնտի գաղինօնը թէշլիֆէ րաղպէթ իթտիքլէրինտէ. հէր իսանտան կազէթա վէ սաիր մահալլէրէ ֆաիգ հէր նէվի նէֆիս իշկիլէր պուլաճագլարընը, վէ ֆիյաթլարըն, չալկը կիւնիւրինտէն զայէթ տուն վէ էհվէն օլաճաղընը տախի իլալէթէն պէյան իտէր :

Պապիկեան էֆէնին քէզա գաղինօնըն ալթընտա պիր տէքօղլթօսը պուլընըպ, պուլտա Սագըզ, իզմիր, Այվալըք վէ եէրի օլարագ էն ալէա րագը վէ շարապլար, օգգա իլէ վէ էհվէն ֆիյաթլար ֆիրուսթ օլունը :

Պօլաճեան Միւրտիչ էֆ. մէզքիւր գաղինօտան պիւսպիլթիւն չըքմըշ օլուպ տիւքքեան եալընըզ Պապիկեան Գրիգոր էֆ. եէտինտէ գալտըզը տախի պու միւնասիպէթլէ էֆէնտի մուլաիլէյճ թարաֆընտան իլաթար օլունը :

Սուլթան Սէլիմ տէվրի ֆէննի մուսիգինին թարագըզ պուլտուղու ղէման օլուպ մէշուր միւթէվէֆա հօճա իսաքըն չըրազը միւթէէէֆա էլմաս ֆասէթասը իմալաթը իլէ մէշղուլ հօճա Օսկէհանըն չըրազը Սիւլէյման էֆէնտի իսթանպուլտա Գալճըլար խանըն իւսթգաթընտա 17 նօմէրօտա, բազար վէ ճուլմատան մաատա : հէր կիւն. հէր քէսին իգթիտարը նիսպէթինտէ էհվէն ֆիւթաթլա թանպուր վէ նէյ տէրսլէրի վիրէճէք տիր :

Ֆէննի մուսիգինին էնտագէսի մէսապէսինտէ օլան իշ պու թանպուր տէրսի, միւթէվէֆա հօճա իսագըն բարմազը վէ մըզրապը այնի օլարագ օրթատա չալընան թանպուրլար կիպի սաղ եախօտ պուլկարի եօլու օլմաեղպ, թանպուր տէնիլէն իշպու սաղ. քէմանտէն վէ նէյտէն ալէա վէ Սիւլէյման էֆէնտինին չալտըզը գաեիտէ իւզըէ չալընտըզ հալտէ, հէր պիր նաղմէեի թէրէնիւմ իտէր կիպի թանէ թանէ սէօյլէթտիւրմէքտէ վէ տէրս վէրտիկի բէշրէֆլէր վէ սէմաեիլէր այնի իլէ հօճա իսագըն չալտըզը ելտա տըր :

ՖՈՐՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻՆԱՏԵՐԻԷՐ
ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիւթիմիդի մէջնուն գըլմագ, էսկիտէն պէրու մէսէքիմիդ օլտուղու ամ մէնին մալիւմիւ տիր: Պու տէֆա էվրօթա-նըն էն մէշուր Փապրիգալարընտան ճէլպ իտէրէք, թըլլէմիդի տօնաթմըշ օլտուղ-ղումուղտան, միւրաճապթ իտէճէք միւշ-թէրիլէր հէր հալտէ մէջնուն գալաճաղլամ տըր: Գալաճ հալաւտա պիլէր քէ իմ չէ քի-լիր: Զօճուգլար վէ չօգ տուրմաղա ի էհամ-միւլիւ օլմայանլար իչին, էն ս.ն իւսիւլտէ (էնսթաթմանէ) եանի միւշթէրիլի եօրմագ-տըղըն րէսիմլէր չէքիլիր: Պուտան մաաւա Փօթօկրաֆ իչիւն էն մէշուր Փապրիգա-լարտան հէր ճինս մաքինա վէ լէվաղիմաթ վէ էճգա կէթիլթիլթիլուպ, էնվէն Փիյաթ-լէ սաթըլուր:

Միւրաճապթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս վէրիլուպ, մէրազըլար իչիւն 180 զրուշա գաւտար մաքինալար Փիլուրթ օլուշուր:

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Մ. ԳՈՓԱՄԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՖՈՒԱՆԳՖՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէմաեէ Փրանգ 0,250,000

Ինթիեաթ ազչէսի Փրանգ 1,270,000

Մէզքիւր գումբանիա տէնիզ գազալարընա գարշը վաթօրյարտա վէ կէ-միլէրտէ եիւլէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիւք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւճէվէրաթ վէ եալաւտ պանգնօթ էվրագը զաեէթ էհվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէսպալիդի քիւլլիեէեի սիկուրթա իտէսլիմէք իչին իշպու գումբանիա էվրօթաւա 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումբանիալարըյա պիլէշմիշ տիր: Պուշարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ ինթիեաթ ազչէսի 100,000,000 Փրանգը կէշէր:

էքմիլ թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԽ ՊԻՐԼԵՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմաեէ

Ինթիեաթ ազչէսի 1888 Յունիսէ գաւտար

Սէնէվի իրաւ 1888 Յունիսէ գաւտար

Փրանգ 8,000,000

Փրանգ 4,817,262

Փրանգ 10,069,700

Մէզքիւր գումբանեալար տէքօղիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իչինտէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեէթ էհվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմինաթը գալիեէ թահթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր:

Իսթանպօլ աճէնթէսի

Իսթանպօլ, Պահճէ-գաբու, Եօրկիատիս խան ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱՄԱՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.—Շիրքէթլէրիմիդին Տէրիսաաւտէթ պանքէրլէրի պուլունտն ներսէսեան Բէտէր վէ Մալտուճու էֆէնտիլէր հիսապը կէօրիւմիւշ, վէ միւտիլիեէթի ումուճիեէ թարաֆընտան թաատիգ օլունմուշ հէր կիւնա գարար ու զիեանը թազմինէ թէմամիլլէ թալիմաթ ախը իլլէմիլլէր տիր:

(ՀԱՍՏԻԲ)

ՀԱՆՐԱՄԱՆՕԹ ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԷՐ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքա-նաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վը-րա այ իրերե նշան կշիւ մը կը կրեն խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստա-տուն շինուած են կոպա բէրտով:

Պօլսոյ հրապարակին վրայ երկար առնէն ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազան-ցեն քսան տարին ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները:

Մեր այս մուճակներու ներքին կող մը կշիւի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը գրոյմուած է իրերե նշան: Կը վաճառուին ի Պօլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սե-պուհ ազա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մու-ճակ վաճառողներու քով: Կեդրոնա-տեղին է ի Պօլիս, Պահճէ Գաբու, Գօ-ճաման Օղլու խան, Ճօրճի Կիւրուլի թիւ 13 մթերանոցը:

ՖՕՐԹՈՒՆԱՅ

ԱՆՕՆԻՄ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1668 րէ Պերլէնթէ Բէեաթի օլունմուշ րըր:

ԷՐՄԱԵԷ

1,875,000 ՅՐԱՆԳ

ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 1,337,500

Տէրաաւտէթ բիաջաթընտա պիլլէշմիշ օլուն իշպու սիկուրթա գումբանեալարը. քէֆալէթի միւթէգապիլէ իէ հէր նէվի էմթաա վէ ազչէ կրուբօլարընը, տէնիլ, նէնր վէ գալա նալիեաթը թէհլիլէլէրինէ գարշը յայէթլէ Փաեիտէպալիս շէրահիթ Ըլէ սիկուրթա իտէրլէր:

ՀԱՆՁԷԱԹԻՇԷ

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1874րէ Համպուրդի Բէեաթի օլունմուշ րըր:

ՍԷՐՄԱԵԷ

3,750,000 ՅՐԱՆԳ

ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 600,000

Իշպու սիկուրթա գումբանեալար, հէր նէվի էմթաք վէ էշեանը, անպար վէ մաղաա-ղա աէրուլէրինաէքի էմթաաեը, էն-գիեաւտէ Փաեիտէպալիս շարթար իլէ սիկուրթա իտէր: Թալիլիլ մալիւմաթ տմագ իսթէնէլլէր, պօլէտտէ զիքը օլունան իւշ գում-բանեալարըն ումուճի մալահաթկիւզարը պուլունան իսթանպօլտա Պահչի-Գաբու սունտա Բաթիմ բաշա խանընտա նիւմէրօ 13 վէ 14 տէ ՏԻՐԱՆ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Էֆէն-տիեէ միւրաճապթ իթմէկէ տալէթ օլունուր:

ՏԻՒՍԷԼՏՈՐՓԷՐ

ՏԷՆԻԶ, ՆԷՂՐ ՎԷ ԳԱՐԱ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1745րէ Տէալիլօրֆի Բէեաթի օլունմուշ րըր:

ՍԷՐՄԱԵԷ

3,750,000 ՅՐԱՆԳ

ԻՀԹԻԵԱԹ ԱԳՃԷՍԻ 3,099,367. 13 ՅՐ